

 	AB „Lietuvos geležinkeliai“ Verslo atsparumo direktorius
Sankcijų įgyvendinimo ir kontrolės politika	Nr. P/FN13/LTG/03) Versija 02

PATVIRTINTA
AB „Lietuvos geležinkeliai“ valdybos
2023 m. kovo 22 d.
sprendimu Nr. SPR-VL(LTG)-7/2023

SANKCIJŲ ĮGYVENDINIMO IR KONTROLĖS POLITIKA

 	AB „Lietuvos geležinkeliai“ Verslo atsparumo direktorius
Sankcijų įgyvendinimo ir kontrolės politika	Nr. P/FN13/LTG/03) Versija 02

1. Įvadas

1.1. Sankcijų įgyvendinimo ir kontrolės politika (**Politika**) nustato vieningą LTG įmonių grupės Sankcijų įgyvendinimo ir kontrolės modelį ir principus, siekiant užtikrinti Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos (**JT**), Europos Sąjungos (**ES**) ir nacionalinių sankcijų reguliavimo laikymąsi bei suderinimą su Jungtinių Amerikos Valstijų (**JAV**) ir Jungtinė Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės (**JK**) sankcijų režimų reikalavimais. Politikos nuostatų taip pat rekomenduojama laikytis LTG įmonių grupės įmonėms. Politika parengta **atsižvelgiant į**:

- i. privalomą JT, ES ir nacionalinį tarptautinių sankcijų ir kitų ribojančių priemonių reguliavimą;
- ii. į gaires, atsakingų priežiūros institucijų išaiškinimus ir rinkos dalyvių praktiką, susijusią su sankcijų įgyvendinimu;
- iii. LTG vertybinę poziciją ir kitas vidaus politikas, kurias taip pat lemia Lietuvos Respublikos užsienio ir saugumo politikos kryptys;
- iv. kompetentingų nacionalinių institucijų rekomendacijas ir finansinių partnerių poziciją, kurių pagrindu LTG vadovybė apsisprendė paisyti apribojimų, įtrauktų į kitus sankcijų režimus, būtent: JAV (įskaitant Iždo departamento Užsienio lėšų kontrolės biuro (angl. **OFAC**) ir JK. Kitų sankcijų režimų taikymas turės poveikį sprendimams dėl partnerių rizikos vertinimo;
- v. LTG įmonių grupę sudarančių bendrovių veiklos pobūdį ir mastą, įmonės dydį, kapitalo dalių valdytojus, teisinį statusą ir formą, bendrovei taikomą jurisdikciją;
- vi. LTG grupės siekį užtikrinti, kad sankcijų reguliavime numatytos priemonės būtų veiksmingos ir efektyvios;
- vii. LTG grupės siekį nustatyti galimą sankcijų riziką, susijusią su partneriais, įskaitant, bet neapsiribojant, netiesioginės kontrolės, netiesioginės naudos suteikimo sankcionuotiems asmenims, sąsajų su valstybinėmis įmonėmis ir sankcijų vengimo rizikas
- viii. LTG grupės vidaus dokumentuose įtvirtintus vertybių prioriteto, partnerių patikimumo ir nulinės rizikos tolerancijos principus;
- ix. paaiškėjusius / išaugusius sankcijų apėjimo atvejus, o griežtesnės poveikio priemonės galėtų sumažinti tokių atvejų skaičių;
- x. poreikį užkirsti kelią bet kokiai reputacinei rizikai dėl sąsajų su partneriais ir užtikrinti aukšto atidumo standartą visose LTG grupės veiklos srityse.

1.2. Už Sankcijų įgyvendinimą atsakingas LTG įmonių grupės bendrovės generalinis direktorius ir visų LTG grupės įmonių generaliniai direktoriai. LTG Verslo atsparumo direktorius užtikrina Sankcijų įgyvendinimo ir kontrolę ir kuria bei nuolat tobulina vieningą LTG įmonių grupės Sankcijų įgyvendinimo sistemą.

1.3. Politikos įgyvendinimas ir taikymas apibrėžiamas detalizuojančiuose vidaus teisės aktuose (metodikoje ir procesuose), kuriuos tvirtina LTG Verslo atsparumo direktorius.

1.4. LTG įmonių grupės įmonių vidaus dokumentai, susiję su Sankcijų įgyvendinimo kontrole, neturi prieštarauti Politikos nuostatomis ir, esant poreikiui, turi būti atnaujinti vadovaujantis šia Politika.

1.5. Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo funkcijas vykdančios LTG įmonių grupės įmonės atžvilgiu šios Politikos nuostatos galioja ir taikomos tiek, kiek tai neprieštaruoja teisės aktais, reglamentuojamiems viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo valdymo nešališkumo, finansinio skaidrumo, viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų skyrimo bei užmokesčio už minimalųjį prieigos paketą apskaičiavimo ir mokėjimo reikalavimams.

 LIETUVOS GELEŽINKELIAI	AB „Lietuvos geležinkeliai“ Verslo atsparumo direktorius
Sankcijų įgyvendinimo ir kontrolės politika	Nr. P/FN13/LTG/03) Versija 02

2. Sąvokos

2.1 Šioje Politikoje vartojamos toliau pateiktos sąvokos ir santrumpos.

Sąvoka / Santrumpa	Apibrėžimas / Paaiškinimas
LTG	AB „Lietuvos geležinkeliai“
AB „Lietuvos geležinkeliai“ įmonių grupė (LTG įmonių grupė)	Įmonių grupė, kurią sudaro LTG ir jos tiesiogiai bei netiesiogiai kontroliuojami juridiniai asmenys
Funkcija	Aukščiausio lygio LTG įmonių grupės veikla (pagrindinės funkcijos, korporatyvinės funkcijos ir vidaus auditas)
Procesas	Susijusių veiksmų loginė seka, kurią atliekant naudojami ištekliai, sukuriami pridėtinė vertė ir gaunamas rezultatas
Proceso savininkas	LTG, Veiklos vieneto struktūrinio padalinio vadovas, atsakingas už konkrečią proceso efektyvumą ir rezultatus, priimančias sprendimus dėl proceso sukūrimo, jo reikalavimų įgyvendinimo, reikalingų išteklių skyrimo ir nuolatinio tobulinimo. Proceso savininkas užtikrina, kad procesas atitiktų teisinius ir kitus reikalavimus, taip pat kad vykdydamas procesą būtų pasiekti numatyti tikslai ir sukurta pridėtinė vertė.
Veikla	Procesų visuma, kuri detaliau apibrėžia funkcijos sritį
Veiklos vienetas	AB „Lietuvos geležinkeliai“ įmonių grupei priklausanti įmonė, išskyrus LTG
Valdyba	AB „Lietuvos geležinkeliai“ valdyba
Politika	Sankcijų įgyvendinimo kontrolės politika
Patikra	Visuma veiksmų, kurių metu sutikrinant sankcionuojamų asmenų, daiktų, prekių ir pan. sąrašus ar panaudojant įrankius, žinių bazines, taip pat, pagal esamus fizinių ir juridinių asmenų patikros procesus nustatoma ar fiziniams, juridiniams asmenims, taip pat prekėms ar jų grupėms, daiktams ir pan. taikomos Sankcijos.
Sankcijos	Tarptautinių ir nacionalinių sankcijų, taip pat kitų šalių sankcijų reguliavimas kartu, kaip apibrėžta šios Politikos 1.1 punkte
Nepriimtinos ar aukštos rizikos partneris	Subjektas kaip apibrėžta Juridinio – fizinio asmens patikros proceso standarte, kurio rizika turi būti vertinama kaip nepriimtina dėl tiesioginių/ netiesioginių sankcijų taikymo arba aukšta pagal kriterijus, detalizuojamus LTG sankcijų įgyvendinimo kontrolės metodikoje. Partnerio rizikingumas vertinimas holistiškai, atsižvelgiant į svarbių aplinkybių visumą, kaip pvz.: sąsajos su Lietuvai nedraugiškomis šalimis, nustatytos draudžiamos veikos, įtarimai dėl realaus veiklos vykdymo, galimas dalyvavimas sankcijų apėjimo schemose, tarptautinių sankcijų atitikties rizikos ir kt.

 	AB „Lietuvos geležinkeliai“ Verslo atsparumo direktorius
Sankcijų įgyvendinimo ir kontrolės politika	Nr. P/FN13/LTG/03) Versija 02

3. Bendrosios nuostatos

3.1. Politikos misija – remti Lietuvos Respublikos užsienio ir saugumo politikos tikslus bei nuostatas, užtikrinant principingą, vertybine pozicija grįstą, Sankcijų laikymąsi ir įgyvendinimą LTG įmonių grupėje.

3.2. Politikos vizija – vieninga, gerosios praktikos pavyzdžiais paremta, skaidri ir veiksminga Sankcijų įgyvendinimo kontrolės sistema.

4. Sankcijų įgyvendinimo ir kontrolės principai

4.1. Sankcijų įgyvendinimas LTG įmonių grupėje yra grindžiamas toliau išvardintais principais. Visi Sankcijų įgyvendinimo kontrolės veiklos dalyviai užtikrina, kad principais būtų vadovaujamasi tiek įgyvendinant nustatytus veiksmus, tiek rengiant, aiškinant ir taikant susijusius dokumentus:

4.1.1. **Vertybių prioriteto principu** – LTG įmonių grupės vertybės ir Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo politikos interesai yra svarbiausi ir traktuojami kaip aukštesni verslo interesams. Šia nuostata turi būti vadovaujamasi priimant visus su Sankcijų įgyvendinimu susijusius sprendimus.

4.1.2. **Partnerių patikimumo ir nulinės rizikos tolerancijos principu** – LTG įmonių grupė bendradarbiauja tik su patikimais partneriais ir klientais bei partneriais ir klientais, kurie šios Politikos tikslais nėra laikomi nepriimtinos ar aukštos rizikos. Jei, po atliktos partnerio patikros pateikiama išvada „Nepriimtinos rizikos“ ar „Aukštos rizikos“, sandoris negali būti sudaromas ar turi būti nebetęsiamas. Jei klientas ar partneris pateikia priešingą kompetentingų institucijų išvadą dėl identifikuotų rizikos kriterijų, nuneigiančią atliktą rizikingumo vertinimą, vertinimas turi būti pakartojamas.

Būdami žemos rizikos bendrove, tikimės, jog mūsų klientai ir partneriai suvokia galimą JT, ES, JAV ir /ar JK sankcijų poveikį jų verslui, ir imasi priemonių tam, kad būtų išvengta su tuo susijusių neigiamų pasekmių. Todėl santykius palaikome su tais klientais ir partneriais, kurie gerbia LTG Sankcijų įgyvendinimo kontrolės principus ir nekelia rizikos jų laikymuisi.

4.1.3. **Atsakomybės ir informacijos patikimumo principu** – veiklos vienetai ir funkcijos privalo užtikrinti, kad būtų skiriami pakankami ir kokybiški resursai pavestiems Sankcijų įgyvendinimo veiksams atlikti. Visos su Sankcijų įgyvendinimo kontrolės veikla susijusios užduotys privalo būti atliekamos laiku ir kokybiškai. Veikloje nuolat stebima, renkama ir visiems Sankcijų įgyvendinimo kontrolės procesų dalyviams pagal jų funkcijas atskleidžiama tiksli informacija apie aktualias rizikas, neatitikties atvejus ir bet kokius galimus vidinių ir išorinių teisės aktų pažeidimus bei jų atsiradimo aplinkybes / priežastis.

4.1.4. **Atitikties ir atsekamumo principu** – vykdant veiklą nuosekliai vadovaujamasi vidiniais ir išoriniais teisės aktais, jų išaiškinimais, siekiama, kad LTG įmonių grupės vykdoma veikla ne tik visus juos atitiktų pagal savo formą, bet ir jų turinio įgyvendinimas būtų paremtas LTG įmonių grupės vertybėmis. Taip pat užtikrinama, kad visi sprendimai ir veiksmai dėl nepriimtinos ar aukštos rizikos partnerių būtų tinkamai dokumentuoti, tokiu būdu sudarant prielaidas atliktų veiksmų atsekamumui ir kontrolei.

4.1.5. **„Keturių akių“ principas** – siekiant išvengti klaidų ir korupcijos apraiškų, visi su Sankcijų įgyvendinimu susiję veiksmai ir sprendimai privalo būti verifikuojami. Sankcijų įgyvendinimo procesuose nuosekliai diegiamos kontrolę užtikrinančios priemonės, kad visi sprendimai būtų priimami ir informacija vertinama kelių darbuotojų.

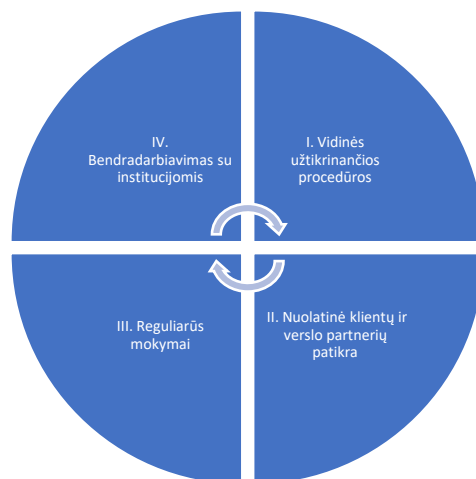
 LIETUVOS GELEŽINKELIAI	AB „Lietuvos geležinkeliai“ Verslo atsparumo direktorius
Sankcijų įgyvendinimo ir kontrolės politika	Nr. P/FN13/LTG/03) Versija 02

5. Sankcijų įgyvendinimo veiklos modelis

5.1. LTG įmonių grupės Sankcijų įgyvendinimo veiklos modelis yra sudarytas atsižvelgiant į kitų įmonių gerosios praktikos pavyzdžius bei Jungtinių Amerikos Valstijų Iždo departamento Užsienio lėšų kontrolės biuro (OFAC) sankcijų atitikties valdymo gaires. Pagal šį modelį planuojamos ir vykdomos visos su Sankcijų įgyvendinimu susijusios veiklos ir procesai.

5.2. Siekiant užtikrinti kompleksišką ir visapusišką Sankcijų įgyvendinimo užtikrinimą, modelis sudarytas iš lygiaverčiai svarbių įgyvendinimo ir kontrolės elementų (Modelis pavaizduotas paveiksle Nr.1). Kiekvienas iš elementų apima stambius veiksmų blokus, kurie yra detalizuojami susijusiuose metodikuose ir procesuose. Modelyje numatytus veiksmus pagal kompetenciją ir atsakomybių sritis įgyvendina skirtingi LTG funkciniai padaliniai ir Veiklos vienetai.

5.3 LTG Verslo atsparumo direktorius atsakingas už Sankcijų įgyvendinimo modelio kūrimą, nuolatinę peržiūrą ir tobulinimą, bei jo efektyvumo vertinimą. LTG Verslo atsparumo direktorius periodiškai, ne rečiau kaip kas pusmetį, arba pagal poreikį nedelsiant informuoja Valdybą apie Sankcijų įgyvendinimo būklę, susijusias rizikas ir incidentus.

Paveikslas Nr. 1: LTG įmonių grupės Sankcijų įgyvendinimo ir kontrolės modelis

5.4. LTG įmonių grupėje Sankcijos įgyvendinamos pasitelkiant kompleksiškas priemones, kurios skirstomos į 4 grupes:

5.4.1. Vidinės užtikrinančios procedūros (angl. Internal controls) – dedikuotų procesų, vidaus taisyklių ir susijusių procesų (kuriose matoma Sankcijų pažeidimo rizika) papildomų žingsnių visuma, kuri turi užtikrinti, kad LTG įmonių grupė savo veikloje nepažeis Sankcijų reikalavimų ir nuosekliai laikysis vertybinės pozicijos. Vidinės užtikrinančios procedūros įgyvendinamos ir vykdomos visų Veiklos vienetų ir LTG funkcijų.

5.4.1.1. Papildomos ar naujos vidinės užtikrinančios procedūros turi būti diegiamos įgyvendinant išorinių teisės aktų reikalavimus ir / ar nurodžius LTG Verslo atsparumo direktoriui ar po gautų kontrolės funkcijos išvadų/rekomendacijų.

5.4.1.2. Už vidinių užtikrinančių procedūrų veiksmų integravimą į procesus ir jų laikymosi užtikrinimą atsako Procesų savininkai.

5.4.1.3. Periodiškai, bet ne rečiau kaip kartą per metus, LTG įmonių grupės įmonės turi peržiūrėti ir atnaujinti su Sankcijų laikymusi ir įgyvendinimu susijusius procesus, veiklos instrukcijas ir kitus vidinius teisės aktus. Atnaujinimai turi būti atliekami nedelsiant, jei nustatomi neatitikimai su privalomais Sankcijų reguliavimo reikalavimais ar kompetentingų institucijų išaiškinimais.

 	AB „Lietuvos geležinkeliai“ Verslo atsparumo direktorius
Sankcijų įgyvendinimo ir kontrolės politika	Nr. P/FN13/LTG/03) Versija 02

5.4.1.4. Vidinių užtikrinančių procedūrų laikymosi kontrolę, atlikdamas planinius ir neplaninius patikrinimus, atlieka Verslo atsparumas. Verslo atsparumo funkcijos teikia išvadas dėl procedūrų pažeidimų bei atsižvelgiant į tai, rengia rekomendacijas jų patobulinimui.

5.4.2. Nuolatinė klientų, verslo partnerių patikra. LTG įmonių grupėje vykdoma nuolatinė klientų, verslo partnerių Sankcijų patikra.

5.4.2.1. Pirminę patikrą savo kompetencijų ribose, remiantis prieinama informacija, turi atlikti visi Veiklos vienetai ir LTG funkcijos.

5.4.2.2. Klientų ir verslo partnerių sankcijų patikrą atlieka ir dokumentuoja Verslo saugumas, vadovaujantis Juridinio – fizinio asmens patikros procesu Nr. PS/FN13/LTG/7 (aktualia redakcija).

5.4.2.3. Turi būti užtikrinama, kad patikros procesas būtų nenutrūkstamas. Tie patys subjektai gali būti tikrinami dviem būdais: a) planiniu (ne rečiau kaip kartą per 6 mėnesius) arba b) atsitiktiniu (bet kada arba pagal poreikį, kilus įtarimams).

5.4.2.4. Patikros procesams vykdyti turi būti pasitelkiami patikimi šaltiniai ir aukštos kompetencijos ekspertai, gali būti naudojami automatizuoti įrankiai susistemintos informacijos tikrinimui.

5.4.2.5. Atitikties funkcija, atlikdama atitikties patikras, vykdo patikrinimo procedūrų kontrolę ir teikia siūlymus jų tobulinimui, kaip apibrėžta atskiruose šios funkcijų veiklos dokumentuose.

5.4.3. Reguliarūs mokymai. Siekiant užtikrinti pakankamas kompetencijas įgyvendinant Sankcijų reikalavimus ir procesus, LTG įmonių grupėje organizuojami reguliarūs mokymai tikslinėms auditorijoms. Numatomi kelių lygių tarptautinių sankcijų įgyvendinimo ir kontrolės mokymai, kurie vykdomi centralizuotai, juos organizuoja Verslo atsparumas:

5.4.3.1. Pirmas mokymų lygmuo – bendrieji mokymai darbuotojams (bendros žinios apie Sankcijų įgyvendinimą, kada reikia imtis atitinkamų veiksmų ir pranešti apie tai atsakingiems asmenims, kurie gali imtis tinkamų veiksmų dėl bet kokių galimų, akivaizdžių ar buvusių sankcijų pažeidimų, ir pan.).

5.4.3.2. Antras mokymų lygmuo – specializuoti mokymai padaliniams, kurie dirba Sankcijų įgyvendinimo kontrolės srityje.

5.4.3.3. Trečias mokymų lygmuo – vadovybei skirti mokymai, užtikrinantys vadovybės įsitraukimą ir supratimą Sankcijų įgyvendinimo aspektu.

5.4.3.4. Tarptautinių sankcijų srityje mokymai rengiami ne rečiau kaip kartą į metus, pagal patvirtintus mokymų planus.

5.4.3.5. Visų lygių tarptautinių sankcijų įgyvendinimo ir kontrolės mokymai yra privalomi.

5.4.3.6. Sankcijų įgyvendinimo viešųjų pirkimų srityje mokymai vykdomi centralizuotai, juos pagal poreikį organizuoja Pirkimai.

5.4.4. Bendradarbiavimas su institucijomis

5.4.4.1. Siekiant įgyvendinti tarptautinių ir nacionalinių sankcijų reikalavimus, esant specifiniams, netipiniams klausimams, išimtims arba laikantis teisės aktuose nurodytų reikalavimų, LTG įmonių grupė glaudžiai bendradarbiauja ir konsultuojasi su kompetentingomis institucijomis. Šį bendradarbiavimą koordinuoja LTG Verslo atsparumo direktorius.

5.4.4.2. Siekiant užtikrinti informacijos tikslumą ir sklaidos efektyvumą, su konkrečiomis kompetentingomis institucijomis pagal savo kompetencijų sritį kontaktuoja Sankcijų įgyvendinimo ir kontrolės metodikoje nustatytos LTG funkcijos ir Verslo atsparumo direktoriaus patvirtinti darbuotojai.

6. Sankcijų įgyvendinimo kontrolės užtikrinimas

 	AB „Lietuvos geležinkeliai“ Verslo atsparumo direktorius
Sankcijų įgyvendinimo ir kontrolės politika	Nr. P/FN13/LTG/03) Versija 02

6.1. Kontrolės veiksmai, juos įgyvendinant skirtingoms LTG funkcijoms, yra integruoti į visas keturias Sankcijų įgyvendinimo priemonių grupes.

6.2. Visi Sankcijų užtikrinimo veikloje dalyvaujantys veiklos vienetai ir LTG funkcijos privalo nuolat stebėti ir identifikuoti su Sankcijų laikymusi susijusias rizikas, apie jas informuodamos Verslo atsparumo direktorių. Identifikuotoms rizikoms mažinti numatomi reikalingi veiksmai, reguliariai, pagal LTG Rizikų valdymo procesus, stebimas jų statusas.

6.3. Kontrolės priemone laikoma ir papildoma jau įvykusių veiksmų / pažeidimų patikra, kurią vykdo Verslo atsparumas. Vidiniais procesais nustatomas aiškus veiksmų algoritmas nustačius neatitiktį Sankcijų laikymosi ir įgyvendinimo reglamentavimui.

6.4. SVG pagrindinis uždavinys yra analizuoti aktualią informaciją apie Sankcijų reglamentavimo pasikeitimus, nustatytas neatitiktis, įvykusius incidentus, identifikuojant galimas rizikas ir pasiūlant optimaliausius veiksmus rizikoms sumažinti. Pagal poreikį inicijuoti papildomų kontrolės ir prevencijos priemonių taikymą. SVG narius skiria LTG generalinis direktorius. SVG posėdžiai vyksta ne rečiau kaip kartą per ketvirtį.

6.5. Atitikties funkcija vykdo reguliarius Sankcijų laikymosi ir įgyvendinimo atitikties vertinimus. Jie organizuojami ne rečiau kaip kartą per metus arba reikšmingai pasikeitus Sankcijų sritį reglamentuojantiems išoriniams teisės aktams, atsiradus naujiems privalomiems reikalavimams. Vertinimus inicijuoja Verslo atsparumo direktorius. Nustačius neatitiktis, sudaromi neatitiktį šalinimo planai, jų įgyvendinimą kontroliuoja Atitikties funkcija.

6.6. Bendro LTG įmonių grupės Sankcijų įgyvendinimo ir kontrolės modelio efektyvumą ir veiksmingumą ne rečiau kaip kartą per metus audituoja Vidaus audito funkcija.

6.7. Esant dideliame žinomų neatitiktį kiekiui ir / ar esmingai pasikeitus išorinėms ar vidinėms aplinkybėms, gali būti vykdomi papildomi / neplaniniai auditai, o Valdybai ir / ar LTG generaliniam direktoriui ir / ar akcininkui išreiškus poreikį, gali būti pasitelkiamas išorinis auditas.

7. Baigiamosios nuostatos

7.1. Politiką ir jos pakeitimus tvirtina LTG Valdyba.

7.2. Politikos peržiūrėjimą ir atnaujinimą inicijuoja ir koordinuoja LTG Verslo atsparumo direktorius.

7.3. Politika peržiūrima ne rečiau kaip kartą per kalendorinius metus, pakitus aktualiems Lietuvos Respublikos, ES ar kitiems aktualiems teisės aktams arba padarius esminių ilgalaikės LTG strategijos pakeitimų.

7.4. Politika taikoma tiek, kiek neprieštarauja Lietuvos Respublikos įstatymams ir (ar) kitiems galiojantiems teisės aktams, kurie taikomi tais atvejais, kurių nereguliuoja imperatyvios Sankcijų reguliavimo nuostatos.